

reflector

Un dia un periodista madrileny, redactor de "Estampa", visità el ministre d'Economia, senyor Nicolau d'Olivera.

—Vós direu — contestà En Nicolau resignadament.

—Aleshores el reporter deixà damunt la taula del ministre una quarantena de lletres que havia escrit a la següent pregunta:

—Per què no heu casat?

En Nicolau agafà l'estilogràfic i ràpidament contestà el següent:

—Perquè no existeix el divorci.

El reporter aleshores s'atreuà a demanar permís al ministre per fer una petita objecció aclaratòria, i afegí a la contestació d'En Nicolau la següent nota:

—Però ara sembla que s'implantarà el divorci... Aleshores...

En Nicolau, sempre condescendent, llegí l'objecció i afegí a sota la següent resposta:

—Aleshores caldrà que cerqui una altra...

En Lluís parlava amb l'Ortega i Gasset al passadís central.

—Heu vist En Companys? — li preguntà En Terradellas.

I En Lluís, amb una gran naturalitat, va contestar-li:

—Es al bar, que es confessa!

I En Terradellas, efectivament, trobà l'ex-governador de Barcelona assegut en un recó del bar dialogant íntimament amb el Pare Basili Alvarez, el capellà radical més eloqüent del Parlament.

L'amic E. ens ha contat el següent cas, rigorosament històric:

Davant els falsos rumors circulats aquests dies pels passadissos del Congrés, amb motiu de l'esmena del senyor Alca Zamora relativa als Estats.

L'Emiliano especialment semblava possedir d'un frenesí extraordinari i bracejava amb una violència que li escaia admirablement.

—Eso no! — cridava —. Que nos quieram meter de matute el Estado, eso no lo tolero yo!.

L'angelet, eh?...

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

i donava mostres d'una nerviositat terrible.

Cada vegada que la majoria ova-

cionava el diputat català, Unamuno murmurava entre dents:

—Imbéciles.

Al final no es pogué aguantar, s'atansà a En Companys i li digué a cau d'orella:

—Este pobre hombre no da pie con bola. Como está tan sordo, no se ha enterado.

El sord és Don Miguel, que no vol sentir res del que no li convé i que tracta d'imbècils tots els que no s'agenollen quan es parla de la sagrada unitat d'Espanya.

Un diputat de l'Esquerra, que no ha parlat mai al Congrés i que, probablement, no hi arribarà a parlar, comparegué

l'altre dia al Palau citat per un amic que li havia enviat un continental dient-li que l'esperava a l'hora del cafè.

Un criat li pregunta en entrar:

—Vol anar a la galeria del vestíbul, al jardí d'hivern o al "jol"?

—Res d'això — contestà el diputat enèrgicament. A l'all, a l'all. El pa-

per diu "a l'hall".

Per a ocupar les dues vacants que deixen els senyors Macià i Alomar, el dia 4 d'agost se celebraran eleccions

a Barcelona per elegir dos diputats. Veïem quin comandant o sargent tindrem l'honor que ens representi!

Emiliano Iglesias, el senyor Alba i el mal prou alabat Royo Vilanova han fet molta oïlla aquests dies pels passadissos del Congrés, amb motiu de l'esmena del senyor Alca Zamora relativa als Estats.

L'Emiliano especialment semblava possedir d'un frenesí extraordinari i bracejava amb una violència que li escaia admirablement.

—Eso no! — cridava —. Que nos quieram meter de matute el Estado, eso no lo tolero yo!.

L'angelet, eh?...

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

Armes als Sindicats. Armes a l'Església de Sant Jaume... Armes a l'extrema dreta. Armes a l'extrema esquerra... Els veritables demòcrates tenim motius d'estar, si no armats, almenys una mica alarmats.

AL PEU DE L'ESTATUA

Una conversa, amb tots els honors de mondleg, amb Rafel Casanova

Enguany, la festa commemorativa de l'onze de setembre de 1714, ha tingut una gran importància patriòtica. Ha estat brillant i espectacular com mai no havia estat.

Tot Catalunya va desfilar, divendres passat, davant l'estàtua del darrer conseller en cap, l'encreuament dels carrers d'Alf-Bel i Ronda de Sant Pere esdevingué aviat un veritable jardí. Va ploure a estones i a estones va fer sol.

En tot moment, contra la pluja i contra el sol, l'heroi de Moitè l'heroi simbòlic més que real — va veure's acompanyat: del poble que no anava, aquesta vegada, a commemorar la pèrdua de la llibertat, sinó a celebrar, a la bestreta, la seva recuperació. Que no estava trist, sinó content. Que no anava a protestar, sinó a manifestar la seva joia.

Ben clar ho digué l'il·lustre President de la Generalitat en el seu parlament:

—Avui no hem vingut a recordar la pèrdua de les llibertats.

No, el poble no hi anà a recordar coses tristes. El poble hi anà amb l'allegria al cor.

Corones i rams. Més rams i més coronas. Una garrució imponent. Músiques. Banderes. Estels solitaris i notes maques. L'heroi, l'heroi i l'heroi.

Divendres — onze de setembre de 1931 — el poble no anà a plorar als peus de Rafel Casanova. Aquesta vegada hi anà amb una il·lusió al cor. Amb l'esperança d'un triomf definitiu. I per això, els mots del President tenien un regust agradable de pau:

—Deixem les petiteses i enlairem l'esperit.

—Jo, ara, crido tots els catalans perquè vinguin al costat del Govern de Catalunya a treballar per la glòria i el benestar de la terra.

... ..

L'endemà, quan l'estàtua estava més tranquil·la i les flors començaven a marcir-se, anàrem a visitar el darrer conseller en cap.

Vàrem mirar-lo de cap a peu. Seguiu abraçat a la bandera i feia la mateixa cara de dolor de sempre.

—Amic Casanova — vàrem començar — això s'acaba.

Ens va semblar que l'estàtua de bronze es commovia. Probablement fou una il·lusió nostra. Es igual. I vam seguir:

—Enguany, deuen estar content perquè hem fet festa grossa. Al vostre entorn, les flors perfumaven l'aire. Us han retut homenajes les autoritats. El vostre barri s'ha en-

garlandat i heu tingut de companyia, durant uns dies, la bandera catalana més gran de la ciutat.

El poble ha vibrat al vostre entorn. El governador civil — escolteu bé, el governador civil! — ha posat al vostre peu una corona de roure i de llorer. Us han fet guàrdia d'honor els municipals de gala. Us han pogut visitar, amb tota tranquil·litat, homes i dones, joves i vells. Heu interromput la circulació de tramvies i tothom s'ha sentit una mica entès davant la vostra figura simbòlica.

No us feu il·lusions, però, amic Casanova. Això s'acaba.

... ..

Després de l'11 de setembre

EL DIT A LA LLAGA

Hem celebrat un altre Onze de Setembre. Fa una colla d'anys que el celebrem. Quan érem joves, el cor se espun-

gia de tanta emoció, i els nortes nervis es crispaven amb la lectura i la narració dels fets tristíssims de la caiguda definitiva de la sobirania catalana.

Llavors, no volíem saber pas res de qui tenia la culpa d'aquell cataclisme; no ens interessava saber si la conducta dels nostres avis havia estat equivocada o no, en entretenir-se a jugar a reis; sols ens interessava el fet i dolçors de la prdua de les nostres llibertats i amb neid religiosa, però d'una religió laica, cada any acudíem al Saló de Sant Joan a saludar el Conseller en Cap, i després ho ampliàvem amb la visita, mai tan nombrosa, del Fossar de les Moreres.

Al Fossar de les Moreres No s'hi enterra cap traïdor...

Ressonava a mitja nit i en plena fossa, a la plaça de sota el pont de Santa Maria de Mar.

Ahí, on mai, hi havia què es planya de la manca de cons-

sciència de la nostra idealo-

gia; no pròpiament de la ideologia que propugnava per la llibertat de Catalunya, sinó de la ideologia que menava l'entusiasme, com encara avui el mena, de la immensa majoria de la gent catalana. Llavors, de tant en tant, el doctor Martí i Julià, que era tingut per mal genit perquè deia sempre la veritat (i això és un defecte racial que fa feia recular jo en "Judos, futbolista"), el bon doctor, repetí: això la ha estat sempre predominant per gent de

Es cert que heu tornat a sentir "Els Segadors" i "La Santa Espina. No hi vol dir res. Aquells instruments que teníeu al vostre darrer, també tocaven—altres temps— la marxa de Borbó.

A vos venia el poble a protestar. Venia a vos, per tal que uns altres li escalfessin l'esquena o li obriessin el cap. A vos venia el poble a dir-vos allò que no podia a ningú més.

Gràcies a vos, amic Casanova, molts ciutadans de Barcelona saben el camí de la presó i de l'hospital.

Després dels darrers vuit anys de silenci, potser us creieu oblidat. És molt natural, doncs, que hàgiu tingut una sorpresa molt agradable.

Ens en fem càrrec. Vuit anys són molts anys i vos devieu pensar: què se'n recordarà de mi!

Anàveu errat, amic. Vuit anys són molts anys, segons per què. No són res, segons com. I aquests vuit anys de silenci, aquests vuit onzes de setembre seguits com els fulls del calendari, no han estat res per a nosaltres. Vos devieu observar que cada any, la gent venia a saludar-vos. Passava d'esquellentes. Uns mirava de reüll i es levava el capell amb tota discreció. Aquells vuit anys, han forjat aquest onze de setembre d'ara. No en tingueu pas dubte.

Han estat aquells cops de sabre que us feien fer la cara de dolor que encara feu; ha estat aquell onze de setembre de 1923 que us va indignar tant; ha estat per fi aquest

període de vuit anys sense rebre visites, la causa de l'abandonament d'enguany. No siguin optimistes, amic Casanova i prepareu-vos. Això s'acaba.

De què vindrem a protestar si tenim el que volem? A qui farem indignar si tothom ve a homenajar-vos?

Ahans, ens era plaent de retru-homenatge, perquè ho teníem prohibit. Ara, amic conseller en cap, tindrem altra feina. Ara tots són amics vostres. Ara ja no teniu enemics. I d'ara endavant, amic Casanova, estarem molt enfeinats discutint qui és més catalanista, qui és més amic vostre. Ahans, ens barallàvem perquè volem ésser-hi tots. Ara, amic Casanova, hi ha competència.

A vos us feien estar trist aquells vuit anys d'interdicció. Es veu que sou un home d'un altre segle.

Aquells vuit anys, han portat la festa d'aquest. I si les coses no s'espantien, d'ací a vuit anys — si jo soc viu — ja en parlarem.

I no us penséssiu pas que això sigui obra del vostre antic company de l'Atc de Triomf. En Pau Claris, darrer president de la Generalitat, no hi té cap culpa. Es tan innocent, tan bona persona, que ni tan sols ha pensat a demanar a la Generalitat que es recordi d'ell.

I això que si ho fes, tindria tota la raó.

L. AIMAMÍ I BAUDINA

Les festes del poble

Barcelona, ciutat alegre i confiada viu en una absoluta incivilització musical. Dic musical, i cal dir que Barcelona viu en una completa paralització del moviment artístic. El mercat de l'art és tancat fa molt temps, i no s'hi fa cap operació seriosa.

El nostre professorat, després de la plaga del cinema sonor, s'ha quedat sense feina. Com que la música va a la deriva, tampoc tenen feina a donar lliçons. I Qualsevol s'entreté a tocar violins o flutes o trompetes! Val més fer de salta-taula, de notari, de general o de ministre. No m'atreu a fer la crítica de les nostres institucions de l'ensenyament musical, perquè no tinc cap interès a fer enfadar mestres eminents, que no fan res pel progrés de la música a Catalunya.

Els orfeons, a més, han fracassat. Els orfeons, a més, han fracassat al punt de vista de dignitat ciutadana i nacional.

Les cobles, en sortir de l'Empordà, han donat ocasió a què tothom faci la seva sardana, com els Jocs Florals, i tenen la responsabilitat dels poetes dolents.

De Pep Ventura, vam anar a Enric Morera. De Morera a Garreta. Després hem reculat com els cranes. Ara, cada sardana nova, és una prova de la nostra decadència musical.

La Banda Municipal?

A tot arreu del món, tenen aquesta agrupació orquestral, per a tocar davant un públic popular els dijous a la tarda, pels jardins. La nostra, que és una veritable meravella del gènere, no pot, però, acontentar els esperits refinats, que volen sentir la música en la forma orquestral original, per la qual ha estat concebuda.

I les nostres orquestres?

No en tenim!

La Simfònica no actua. La de Pau Casals, actua tan poc sovint, que la manca de continuïtat, fa que no arribi a crear l'ambient del qual tenim necessitat per anar endavant.

Ara bé: les Festes del Poble, poden portar una solució en aquest estat de coses.

Les Festes del Poble, organització subvencionada, crea una orquestra magnífica — a Barcelona podrien fer-se'n tres: un chor mixt professional amb un nombre limitat de cantaires, la disciplina i selecció dels quals es pot obtenir amb el sol fet que són professionals. Amb aquests dos grups

i tothom qui va viure els moments d'angúnia d'aquella època sap i li consta que la crema de convents no fou obra dels organitzadors de la protesta precisament, sinó aliada i ordenada per un ministre avui fugitiu d'Espanya que va "llançar la manta a la cabeza". Ferrer Guàrdia va ésser fusellat sense prova de cap mena (cal cals llegir el sumari i sobretot la defensa admirable), i el seu procés i fusellament no va ésser altra cosa que la venjança d'Alfons XIII per no haver-se pogut comprovar la culpabilitat de Ferrer i de la seva companyia en el fet de la bomba que tirà el sabadellenc Morral sobre la carrossa reial el dia del casament de l'últim Borbó.

Aquests fets ens diuen quina mena de catalanistes hi ha a la nostra terra. Es diu que som un país on de molts anys han governat els conservadors, i no s'avenen de cap manera a perdre un control que el poble els ha tret de les mans, i aquesta gent que mai no han volgut concedir hollericària a les es-

querres, no tenen altra missió que combatre-les en nom d'una moral que ens agrada veure despulada per poder-ne constatar que les seves tares. Perquè fet i fet, des de la proclamació de la República onera, no hi ha cap partit polític dels que han passat per l'Ajuntament que pugui alçar les mans en laire, netes del tot.

Però seguim el camí que ens proposàvem en començar l'article. La gent ha acudit en quantitat enorme al peu de l'estàtua del darrer Conseller en Cap. Mes si tota aquella multitud fés examen de consciència, hauria de reconèixer que ha pecat, patriòticament. Fixeu-vos-hi, sinó. Moltes corones parlaven de "... els dependents de la casa..." i totes aquestes cases estan anunciades en castellà. Em direu que una cosa són els dependents i altra les cases comercials; és cert. Però cal tenir en compte que la majoria d'aquestes corones han estat portades allí per iniciativa de la casa comercial. Examineu els negocis dels regidors de l'actual Ajuntament i dels anteriors, i la immensa majoria estan anunciats en castellà. Jo he comprovat com els fills d'algunes personalitats d'un partit catalanista que vol ésser pur, parlen a llur llar en castellà. Els uns us donaran per escusa que els mestres són castellans (on general tots frares o monjes, és clar!); altres us diran que la seva esposa no és catalana; no manca qui afirma que "això no vol dir res". "La Vanguardia" la trobareu en la immensa majoria de les cases

Les Festes del Poble, pot organitzar concerts que actualment és impossible sentir a Barcelona.

Les Festes del Poble, pot oferir als músics joves de Catalunya — n'hi ha de tan eminents com desconeguts — un instrument perfecte, per a l'execució de les seves obres.

Les Festes del Poble, no depenent de cap comitè, ni de cap patronatge, pot donar a conèixer la música moderna dels francesos, dels russos, dels americans; la música de tot arreu, que desconecim i que ens arriba de tant en tant en forma de disc.

Les Festes del Poble, assolit aquest públic de concerts, de festes musicals, organitzaria les veritables sessions de cinema científic, cultural i modern i d'aquest teatre futur, que Catalunya ha de crear, després de fer desfilar per Barcelona, totes les "troups" del món.

Les Festes del Poble, han d'actuar amb el suport directe del poble, perquè és ell que beneficiarà de la seva actuació.

Les despeses enormes d'aquesta organització, qui les pagarà?

Els nostres Mecenes hi ajudaran. Catalunya encara té mecenes. No tots han fet fallida de dignitat ciutadana. No tots han fugit darrere el Borbó. Catalunya té Mecenes disposats a ajudar una organització, que com les Festes del Poble, és útil, urgent i necessària. L'Ajuntament de Barcelona, té una sala al Palau de Projeccions, democràtica i d'una sola localitat. Els "senyors" i els "homes" poden estar un al costat de l'altre i abeurar-se amb mateix ambient. Han de marxar amb el mateix ritme. La tirana de l'art és exercida igual per l'un com per l'altre. La Generalitat, té un conceller a la Cultura, alt poeta i encara més alt ciutadà, que ha vist durant el seu exili — puc dir, hem vist — organitzacions així, i sap l'obra que a Barcelona i a Catalunya farien les Festes del Poble. Més a l'obra! El meu projecte, és com una construcció que no es pot inaugurar si no està acabat. És un projecte que té quatre dimensions.

Les Festes del Poble, inspirades i protegides pel poble, no poden ésser ni vulgars ni xavacanes. Totes les aristocràcies i les "clites" surten del poble. Al fons, després del poble, ja no hi queda res.

JOEP FONTBERNAT

de catalanistes. Qui ho dubli que faci un càlcul ben senzill: hi hauria de diaris catalans; entre tots ells no tiren, de molt, cent mil exemplars; els vots catalanistes en les darreres eleccions, per tot Catalunya, gairebé han arribat al mig milió. No cal calcular gaire per a fer la comprovació.

Som en uns moments en els quals per als efectes de la catalanització de la nostra vida, no hi ha qui tement res. Altrament, les botigues continuen totes (molt poques no ho són) anunciades en castellà. Si ens poséssim a donar noms, fariem una llista de la immensa majoria de personalitats i pseudopersonalitats catalanes i catalanistes que tot ho fan en castellà. Fixeu-vos en les sessions de teatre català. Al nostre teatre se li exigeixen coses que no s'exigeixen a altra teatre. Les xavacanades del teatre castellà són admeses, i, en canvi, es dona per escusa a la no assistència al teatre català, la presumpta existència de falles que en tot cas són per tot arreu. I la nostra literatura? Què no diuen els nostres escriptors de les seves edicions? Però no hi ha cap mena de dubte que els únics comerciants catalans que fan negoci són els venedors de banderes (el més barata possible) i els de la bandera catalana. Perquè amb referència als sardanistes que són milers i que n'hi ha més que un foc no en cremaria, entre tots ells no han pogut pagar el monument, que no val pas gaires pessetes, del formidable Juli Garreta.

Que dir tot això és molt violent? No ho crec pas. Que dir-ho en els actuals moments és perillós? És un error creure-ho així, ja que el no dir-ho és continuar la farsa. Menys banderes, menys coronas, menys homes, menys plorijegar, que la llibertat és cosa d'homes i no de ploranes; que la llibertat porta en si molts atreviments que tot aquell home que no se senti generós per a tolerar-los val més que s'aparti del moviment català i que es recolzi al lloc de procedència; al convent on li ensenyaren les primeres lletres i li exiguaren l'ànima.

Em sembla que avui, tot mirant el pas de la manifestació cap al monument de Casanova, he fet revivir l'ànima d'aquell patriota tan oblidat i tan injustament atacat: el doctor Martí i Julià.

F. ROSELL MONTANE

CATALA: Subscriu-te a LA RAMBLA

Ciutadania femenina

LYCEUM-CLUB
DE BARCELON.

A darreries de juliol, mans amigues em varen remetre els Estatuts de Lyceum-Club barceloní i uns mots amables de convidar a integrar la dita associació femenina.

Llegírem dits Estatuts, presentats sobria i elegantment, amb l'interès que suposa una idealitat que pren forma. De temps, trobàvem a faltar a la capital de Catalunya un Club femení amb orientacions retament educatives, i així, en innovar-nos que el nostre desig compartí amb moltes dones actuals en el camp intel·lectual — la qual cosa, permetem-me d'expressar-ho, ara que ve a tom, no vol dir que hom es cregui "intel·lectual", cristal·litza, varem sentir la sensació agraïda i inherent a tota consecució.

Lyceum Club — diuen els Estatuts — "aplega a totes aquelles dones que sentint-se capacitades per a fer quelcom en profit de les altres, es disposen a portar-ho a la pràctica".

Dues idees destaquen, tot seguit, en aquest paràgraf: Capacitació, realització.

Ambdues, per nosaltres, són els punts que inicien i clouen el cercle on s'ha de moure l'activitat humana, en qualsevol de les seves manifestacions, si ha d'ésser penyora per a reeixir.

Lyceum Club demana dones capacitades; és a dir, preparades per a fer quelcom; aptes pel treball que emprenguin, movent-se en un pla d'incommutable seguretat per quant els fonaments on aquest recolza són sòlids i fermes.

Dones també generoses ofereixen la fructificació d'aquesta seva capacitat espiritual a altres dones qual vida intel·lectual, circumstancialment, és neulida per provenir d'una llavor cultural el germe de la qual no ha produït més que arrels superficials. Doncs que no han de fer solament l'obra constructiva de l'intel·lectualisme, el qual, en intervenir en una organització, sovint no coneix d'ella més que haver satisfet la vanitat d'ésser-ne.

Per a nosaltres fou tant plaent aquesta concepció d'iniciar una col·lectivitat femenina prenent per eix la capacitació, com ens és desagradable la figura de la "parvenue" dins l'obra constructiva de l'intel·lectualisme, el qual, en intervenir en una organització, sovint no coneix d'ella més que haver satisfet la vanitat d'ésser-ne.

D'altra banda, aquesta capacitació resulta en cosa viva, practicada amb finalitat humaníssima i amb caire de desinteressada esplendidesa, va fer en nosaltres més fort el sentiment de simpatia i tot seguit la nostra adhesió va ésser lliurada a les dames amigues que l'havien sol·licitada.

FEUDALISME

INTEL·LECTUAL?

No tothom, però, va rebre tant de grat com nosaltres l'articulat dels Estatuts de referència. Ens en varem donar compte en una reunió femenina tinguda amb motiu de la signatura de l'Estatut de Catalunya. En parlar de Lyceum Club, algú va definir-lo: "Reservat per a intel·lectuals".

La ironia ens va deldre: perquè, ultra que a nosaltres el mot "intel·lectual" espargit a tort i a dret ens fa idéntic efecte que l'adjectiu "villà" aplicat a qualsevulla de les minúscules torretes buscades al Carmel i a la Salut per allò de "qualsevol cosa se'n diu 'villà'", el concepte de landeria i de divisió amb què es rebia Lyceum Club reflectia, almenys, lleugeres prejuntant qüestions.

No hem parlat amb cap de les fundadores de Lyceum Club, i a moltes no les coneixem personalment, per tant no sabem si els mots emprats per elles tanquen l'esperit amb què nosaltres els interpretem; tampoc ens entremegem definitivament al projecte llur, ni creiem que tot sigui fet redactant bé uns Estatuts. Els principis, però, en què es fonamenta la incipient associació i que hom detalla dient: "respecte a la llibertat individual, alta concepció d'igualtat, desig de superació", en semblen prou sòlids per a rebre a Lyceum Club, almenys com una

esperança, posant, si es vol, davant la seva anunciada vida social, tota una colla d'interrogants, sentint la inquietud de què serà, allunyant, però, totes les reserves mentals a fins cordials que se'n poguessin ocórrer i més que cap altre, la de separacions per etiquetatge de cultura femenina, ja que sols "l'alta concepció d'igualtat" que duen com a lema és prou per esborrar la idea de capelleta o almenys ens donaria dret més tard si l'establíen a fer-los-en retret.

GERMANIVOLA CATALANITAT EUROPEA

Volem dir amb tot això que, mancadem com estem les dones catalanes de centres femenins amb característiques educatives, ens cal rebre els que així s'inclín sense recels ni pèl·lisses.

Altrament, el fet d'aspirar a una capacitació adequada, lluny de semblar-nos un cas de feudalisme, ens fa de donar sensació de que no es tracta de produir miratges per enlluernar, sinó de realitzar quelcom de positiu amb fonaments d'especialització, tal com es fa arreu del món.

Per especialització i per res més que ella s'arriba a la màxima perfectibilitat en la producció, sigui manual, sigui intel·lectual, sobretot, quan en realitzar-la s'hi posen aquelles gotes d'espiritualitat que calen per a no fer les coses d'esma.

Es per això que en les institucions femenines catalanes no ens ha de fer por que gent preparada conduïxi la que no n'està. Altra cosa, seria embarcar-se sense saber on se va i sense ningú al timó.

Són moltes les dones a Catalunya a les quals sortien els colors a la cara si algú, mofteta, les qualificava d'"intel·lectuals", per l'únic fet d'intervenir en el moviment cultural; també, però, són moltes a les quals la vergonya faria enroscar les galtes, si algú pogués suposar que en llur treball hi manca capacitació per a realitzar-lo.

A aquestes convoca Lyceum Club, confiant, suposem, que, lluny d'imitar l'estuïant del paó relat, prendrien exemple del veïllament afectuós — perdoneu la vulgaritat de la comparació — de la gallina que guia, esponjada i maternal, tan positivament la llocada.

Convoca també a les altres, les dones que, menys preparades, acceptant el guiatge, no com una alimoi vinguin de valors civiques superiors, sinó com un resultat del propi deure a superar-se i del deure al·lè a rendir a la col·lectivitat les possibilitats d'escriure de què disposi.

I això fins arribar, cordialment, germanivolament a obtenir per Catalunya aquella plenitud de capacitació femenina necessària per a no ésser en el seu exponent cultural una quantitat negativa.

I això, és clar, realitzat sense batxeries de femella a l'horitzó de la qual està limitat per la porteria, la botigueta o, el que és encara pitjor, per una presumpció de pseudo-intel·lectualisme, sinó mirant enllà, de cara a Europa i al món, amb els ulls ben oberts per a veure molt i amb l'esperit amatent propici a tota evolució, la qual assimilada per nosaltres es transformi en principi vital per a Catalunya.

MONTSERRAT JORDI
Vora mar, setembre 31.

Segons declaració pròpia, al divertit senyor Royo Villanova l'han votat a Valladolid 28.000 electors per a combatre l'Estatut de Catalunya.

Aquí, mig milió d'electors catalans i no catalans han votat l'obligació ineludible de defensar-lo i... guanyar-lo.

Ho sentim pel senyor Royo Villanova.

Els ambaixadors de la Catalunya rebel a l'estranger

Un llibre. — La tornada a la pàtria. — Recordant els caiguts. — Prats de Molló, encara. — Un exiliat que torna. — La nova emocionant. — Amèrica i la República espanyola. — L'Estatut. — La tragèdia dels Estats Units.

Una anècdota curiosa

Era un matí fred i boirós del març del 1928. Un sol migrat i esllangit s'infiltrava difícilment a través de l'espessa boira que cobria la ciutat. Els transeünts anaven de pressa, sense aturar-se, per preservar-se de la baixa temperatura.

Nosaltres, aquell dia, encara que fos el 19, havíem treballat. Pujàvem Ramblles amunt, quan en un quiosc vam veure quelcom que ens crida l'atenció. En mig d'una infinitat de publicacions diverses hi havia un llibre de cobertes vermelles, color ben cridaner i molt temut pel periodista "estereotip". Vam atansar-nos-hi. L'autor del llibre era Gorki; explicava uns records personals de Lenin. El nom de l'autor era ja una garantia. Als pocs moments, el volum era ja a les nostres mans. Ràpidament el fullejarem.

Es tractava d'una traducció que feien dos catalans poetes i grans patriotes, dos catalans dels quals sols se'n parlava en cercles reduïts i a cau d'orella. Hi havia tanta por! Aquests dos "terrorífics" personatges eren Ventura Gassó i J. Carner-Ribalta. Quantes coses havien de succeir-se, encara!

Quina alegria poder tornar a la terra venerada de la pàtria! Quin goig pel que ha sofert un exili llarg i dolorós, poder veure el poble, la ciutat, els pares, els amics, tots aquells que en les hores difícils de persecució dedicaven un record fraternal a l'absent; tots aquells que havien sabut ésser fidels a l'amistat i a l'ideal.

Amistat, ideal, sentiments nobilitants que projecten una llum clara i potent en les ànimes entenebrides dels que en moments de prova no saben conservar la fe, molt necessària per a triomfar del llarg camí de la vida.

Es molt bell assistir a la victòria, però és molt trist no poder-la veure. Alguns jueuen en terres estrangeres. El poble català si vol ésser digne, si vol ésser agraït, ha d'aixecar un record que servint d'estímul i noble emulació a les generacions de l'esdevinidor perpetui, eternament els noms dels que havent contribuït amb llur cooperació, abnegada i patriòtica, a la gran gesta de Prats de Molló, a la mort traïdora i obscura els ha privat de l'espectacle grandios dels seus jornades triomfals de la pàtria redimida.

Feia ja dies que teníem referències de l'arribada a Catalunya de Carner-Ribalta. Després d'una llarga absència de nou anys, venia de la llunyania, languidant per fruit de les delícies de la llar, abraçat als companys d'exili i veure de prop la transformació política operada en el nostre país.

Patriota fervent i abnegat, sempre al servei de la pàtria oprimida, enèrgic i tenaç, fou un col·laborador intel·ligent i eficaç en la gran obra redemptora que preparava Macià a París. Expulssats de França pels esbirros de Quiróns — Briand-Chiappe — van fugir-se a la llibre Bèlgica. Argentina, Uruguai, Cuba, la ruta dels cavallers d'ideal. Ben tot arribat a aquesta darrera nació, Carner-Ribalta, d'acord amb Macià, organitzà una activitat remarcable i altament elogiada: el Congrés de Separatistes de l'Havana.

Finalment, el nostre amic, que domina perfectament l'anglès, ingressà en una importantíssima casa productora de films d'Hollywood. "Bon català", ràpidament es feu mercedor de l'estima de la direcció de la casa i avui ocupa un lloc preeminent en aquella vasta organització cinematogràfica.

Fetes les presentacions de ritual, hem començat, en un reconcentrat de l'acollidor despatx del conseller de Cultura, el nostre interrogatori.

—Quina impressió va produir-vos la nova de la proclamació de la república a Espanya?

—Haig de confessar-vos que, tot i vivint tan allunyat, preveia el triomf republicà, el veia venir amb els passos aegantats. Estava cert que el poble, en anunciar el Govern Aznar unes eleccions sènceres — en la sinceritat de les quals no havia cregut mai —, sortiria de l'indiferentisme en què vivia per intervenir activament en la liquidació de la monarquia. Ara que no creia, haig de dir-ho, que el cop fou tan ràpid i tan immediat. En llegir les escasses notícies que en donava la premsa de Hollywood, vaig sentir una alegria tan gran, tan profunda, tan sincera com no havia sentit mai. Jo, com una pantalla, veia el nostre venerat cabdill En Francesc Macià, tenint al darrere tota la Catalunya liberal, com s'apoderava amb un cop d'audàcia del govern de la terra i feia triomfar la república naixent, calenta encara.

Era tan gran l'emoió que sentia, que vaig estar temptat de trencar el contracte que tenia amb la Paramount per venir, emprant els mitjans més ràpids, a fruit ací de l'alliberament de la terra que tant he estimat, estimo i estimaré. No coneixia l'enyorament; llavors el vaig sentir, creieu-me...

—Quins comentaris feia la gran premsa americana del canvi de règim?

—En general molt bons, i sobre-

tot imparcials. La premsa d'allí és molt diferent de la d'Europa. Es el viu reflex de la vida inquieta i activa del país del dòlar. Les informacions telegràfiques són molt breus i concises. Es cultiva molt l'anècdota. Així tot el que feia referència al desenvolupament de la revolució espanyola ens arribava molt poc detallat. Els diaris de Hollywood s'ocupaven molt en tot humorístic, ironia britànica, de la vida del darrer Borbó.

—És veritat que als Estats Units se sent certa simpatia per l'ex-rei?

—No ho cregueu — ens respon amb seguretat —; si la té, no és com a monarca. Els Estats Units, poble jove i sense història, s'interessa, amb una curiositat infantil, per la pompa i l'oripell de l'aristocràcia europea. Esperits senzills i pràctics, amants dels exercicis i l'aire lliure, veuen amb satisfacció les careres, els partits de jockey, les proves nàutiques, etc., en les quals prenia part l'exiliat de Fontainebleau. Els atreia l'esportiu.

—Els disturbis del mes de maig no van causar mala impressió?

—Al contrari, home, al contrari, diu somrient. Sabeu què deien? "Per fi els espanyols se surten de l'apàtia. S'han de deixar, ja han dormit prou..." Els fets espectaculars, superlatius, els interessaven molt. De tot en fan "records".

—Quant a Catalunya, quina opinió teniu formada del nostre Estatut?

—Veureu, veureu. Resulta una mica difícil donar una opinió exacta d'una cosa tan transcendental com és l'Estatut...

Aquí dubta una moments i respon amb tot de convenciment:

—Podeu dir que accepto íntegrament les bases de la futura Catalunya autònoma. Hi ha dos motius que m'obliguen a acceptar-lo. L'actitud transigent del nostre primer Català, el President de la Generalitat, i la triple votació que culminà en el Plebiscit del 2 d'agost. Són motius — és que suficients, crec jo, per adherir-me a la voluntat de tot un poble que reclama les seves llibertats. Sempre disciplinat, acato el desig d'aquest.

—Creieu que les Constitucions s'aprovaran?

—Comparteixen en absolut l'optimisme de Francesc Macià i dels homes representatius de Catalunya. Hem de tenir confiança en els polítics espanyols, que han fet del nostre plebiscit una qüestió de justícia i de dignitat nacional. Confiem i esperem.

—I si no fos aprovat? — insinuem nosaltres.

—Si no fos aprovat... diu, contraltant instintivament els punys — si no fos aprovat — repetítx poc a poc.

Però el petit núvol ha passat; el valent balaguerí reprèn el seu posat franc i amable i diu:

—No hi pensem en això. L'optimisme és la força vital que fa triomfar els pobles.

—Creieu que el problema social pot perjudicar l'actual concòrdia?

—Deriu de com s'ho prenguin la gent d'Ebre enllà. Jo crec que un cop aprovat l'Estatut, quan existirà una autoritat veritablement autòctona, desapareixerà aquesta situació tan confosa, tan caòtica, que fa tant de mal al país. Patrons i obrers, mancats d'un programa ben definit

i ben "actual", han de lluitar-se forçosament a aquestes lluites violentes i plenes de perills, i que perjudiquen els uns i els altres.

—Ací hi ha molt d'interès de conèixer detalls de la vida a la gran República americana. Podeu dir-nos alguna cosa?

—Amb molt de gust. Actualment els Estats Units travessen una situació econòmica gravíssima, tràgica. És la misèria en mig de l'abundància. Hom llença la llei, hom crema el cotó, hom tanca les mines de carbó, etc. Són els resultats d'una sobreproducció incontrolada. Actualment Amèrica comença a preocupar-se seriósament de l'esdevinidor immediat.

El pla quinquennal dels soviets russos és l'obsessió dels financers i dels grans industrials americans. Quant als costums, tant en els poderosos com en els humils, hi regna una gran immobilitat. En tots els aspectes de la vida nacional es nota aquesta corrupció. La llei seca ha contribuït poderosament a reduir el nivell moral i l'americà.

Les autoritats es vuen impotents per dominar els audaciosos "gangsters" i "bootleggers" amos de milions i milions, els quals tenen unes organitzacions verament fantàstiques.

Per acabar, us contaré una anècdota que demostra a quin punt ha arribat la internacionalització del problema català. Com que tenia precisó de trametre uns objectes a Barcelona, vaig traslladar-me de Hollywood a Los Angeles. Aquí v·ig visitar un consignatari de vapors per acordar les condicions de la tramesa. L'home en sentir el nom de Barcelona va interrompre la seva tasca i va dir-me tot entusiasmat:

"Barcelona? La capital on hi viu Macià! Quin home deu ésser aquest! Deu ésser formidable! Els catalans han estat els que han decidit el canvi de règim, no? Jo sento una gran simpatia pels vostres compatriotes. Sóc originari d'Escòcia, sabeu? Compren perfectament els vostres neguits de llibertat... Aquest Macià..."

Mitja hora ha passat. No volem importunar més aquest gran català que és Carner-Ribalta. Regratiem la seva amabilitat i ens acomiadem desitjant-li que promptament pugui veure realitzades les seves aspiracions d'establir-se definitivament — prou s'ho ha guanyat — a la terra, sempre dolga, amable i agraïda amb els fills que han sofert i s'han sacrificat pel seu benestar.

JOSEP CONTEL

Catalans! Contra l'ofensiva dels enemics de Catalunya oposem la nostra unió Fem-ho per l'Estatut

EL LINGUAPHONE en català

Si apreneu anglès i francès a base de català, els aprendreu millor.

EL LINGUAPHONE INSTITUTE, de Londres, és el centre pedagògic universal que ha aplegat els especialistes més eminents de tot el món per a fer els mètodes LINGUAPHONE d'ensenyament d'idiomes. Per això en pocs anys s'ha fet famós el LINGUAPHONE arreu del món civilitzat. Per aquesta perfecció pedagògica que presideix l'obra del LINGUAPHONE, aquesta institució, que és anglesa, ja abans que Catalunya fos autònoma, va decidir de publicar en català la Clau de Traducció i la Gramàtica per als cursos de conversa en anglès, francès i alemany. Apreneu amb el LINGUAPHONE, que és el mètode perfecte en tots els detalls. El LINGUAPHONE és universalment perfecte, perfectament universal.

No el confongueu!

Demaneu prospectes o demostració gratis, personalment o per escrit, a la Direcció del LINGUAPHONE per a la Península, que és al LICEU DALMAU, carrer de València, núm. 245. Barcelona.

HUMOR

Excés de saviesa

Sempre ens hem mirat amb una certa preocupació aquells homes dels quals la gent en general diu que són savis. No hi ha dubte que l'adquisició de ciència és una cosa que — diu en termes esportius — "embla" el que hi va entrant en possessió. Allò que com més cotes un hom sap, més s'adona de les que no sap, es veu que fa un cert efecte en l'intel·lecte del que se'n va adonant, i aquest que aviat se li comença de grillar el cervell, i al cap de poc ja no hi toca per cap banda. Es podria fer una afirmació: Com més savis, més guillats. Dintre d'aquesta teoria, es comprèn que arribi un moment en el qual el saví màxim, l'home que sàbés més de tot, realment pugues arribar a alguna conclusió eficaç i a fer quelcom de positiu, de resultes de tanta ciència. Aleshores ve quan es confirma l'adagi que diu que "els boigs fan bitlles".

Tot aquest preàmbul ve a tomb amb referència als savis que s'asseuen als escons del Congrés dels diputats de la República.

No és cap secret per a ningú, que l'illustre catedràtic Miguel de Unamuno és el saví que ha batut el rècord de dir bestieses, de cinc mesos ençà, i n'ha dites tantes que podrem dir que el seu rècord després d'haver donat tota la volta al relleig ja topa amb el rècord que detenta en el sentit contrari, a saber, per haver dit igualment major nombre de bestieses. Illustre ministre de la Governació.

Hi ha qui diu que això, en don Miguel de Unamuno, és una influència del saber grec. Els frendepates han estudiat a fons el cas i per ara no se sap de cap persona que sàpiga grec, que es pugui dir a consciència que té els cinc sentits.

Amb aquella cara d'òliva que té, quan don Miguel de Unamuno entra al Congrés i comença a dir mal de Catalunya, els bidells diu que de seguida entén a cercar la palla i l'alfal. És difícil, però, aconseguir que es calmi. És un saví que no té cura. Malaguna, nyada clència. Cadrà que algú cerqui en quin punt just cal fixar la ciència que un home pot assimilar sense que li faci mal.

Un dels altres savis que corren pel Congrés diem també, naturalment, bestieses és el senyor Royo Villanova. Tampoc li ve d'ara el dir-lle, però l'home no se n'aniria pas al liti tranquil si no pogués acreditar la seva "saviesa". Ara ha dit que hi va haver 28.000 ciutadans a Valladolid que van votar-lo expressament perquè anés al Congrés a no del·lirar que Passés dient l'Estatut de Catalunya. Quan Royo Villanova ha acabat de dir això, s'ha assegut convençut que al món no hi havia saví més saví que ell. Tampoc no té cura. És d'aquells que els metges aconsellen que se'n doni per la banda i que se'n digui a tot que sí, i el millor que es pot fer és telegrafiar a Valladolid felicitant els ciutadans de l'ex-capital castellana pel nas que Déu els ha donat.

Hi ha un altre saví, un saví que fins ara feia el pes a tothom, — potser perquè encara no era prou saví — però que ara es veu que ja ho ha passat els límits discrets de la saviesa després dels quals ja només es veu una sensa idgia i s'entra en el terreny de la boudade. Ens referim al senyor Josep Oriaga Gasset.

Josep Oriaga Gasset ha dit aquesta sentència: "Està bé que hi hagi regions capacitades, capaces de valen-te a si mateixes, però m'interessa més concedir aquests drets a les regions que no ho estan, perquè en quan són capaces per a ésser lliures, ja no interessa concedir-los la llibertat".

Bé, molt bé, senyor Oriaga Gasset. No en volem saber d'altra. I sobretot és un criteri que no pot ésser més liberal. Vot ací pel que serveix tanta

ciència. Creguem que així ho hem llegit, se'n han alegrat les pajarrilles. Potser que el senyor Marcell Domingo que tant ve treballant per la cultura i amb tanta empena s'ha emprès l'obra de treure el país del seu analfabetisme, s'hi miri una mica a fer les coses. Ja els està veient els resultats de la cultura superior, i dels seus estudiis. Serà qüestió de mirar-s'hi una mica a permetre que tota la gent intel·ligent del país se'n vagi trocant de tanta saviesa. Potser serà qüestió de fixar uns normes generals per a l'ensenyament: llegir, escriure, les quatre regles, uns nocions generals dels coneixements més indispensables per espavilar-se i per anar pel món, i parem de comptar.

Afortunadament que de savis n'hi ha pocs, perquè si en tinguéssim gaires la Beneficència provincial hi tindria feina llarga.

Si en les altres problemes que no són el català i el del liberalisme, els savis espanyols pensen de la mateixa manera i tenen sentències tan de pes com és ara aquesta que hem transcrit, ja queda ben servida la cultura del país. Proposem que els que estan encarregats de concedir el premi Nobel no hagin i que vinguin de seguida a examinar els exemplars que tenim. S'estan deixant perdre uns savis que qualsevol dia se'n poden morir, i aleshores no hi seran a temps, i els pot saber greu no haver-los conegut.

J. VENTALLÓ

ESPORTIU: Ja tens el llibre

QUO VADIS, SANCHEZ?

Segona edició — Volums

LA RAMBLA

No deixis d'adquirir-lo

Inauguració del Ferro carril Aeri de Sant Sebastià a Miramar

Divendres, a la tarda, va inaugurar-se el Ferrocarri Aeri del Port. Assistiren a l'acte nombrosos invitats, entre els quals hi havia l'alcalde, el governador i representants de les altres autoritats i la Premsa.

L'obra d'enginyeria, projectada i construïda pel senyor Deulofeu, va causar una gran admiració a tothom. La vista des del mirador de la torre Jaume I és emocionant. Es veuen perfectament, la costa de llevant i la de ponent. La ciutat, des de cent metres d'alçada, la Barceloneta i el port, fan un efecte insoportable.

La idea de la construcció d'aquest ferrocarri aerí fou de Josep Rodríguez Roda, secundat per Carle Buigues, i la intenció era d'afegir una atracció més a l'Exposició de Barcelona. El patrocinador, des de primer moment, fou el senyor Esteve Sala, actual president de la Societat.

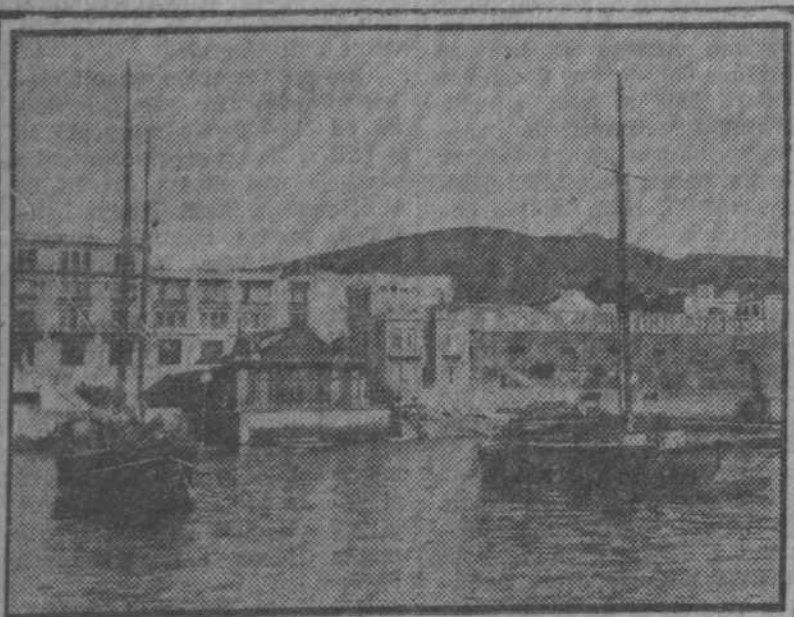
La confecció del projecte definitiu i els treballs de construcció començaren l'abril de 1929, sota la direcció de l'enginyer Joan Deulofeu. La realització per a abans de cloure's l'Exposició era cosa impossible i les obres començaren amb tota activitat amb l'esperança que potser hom n'ampliaria la durada.

Els fonaments de les torres tenen 13 metres de fondària, per anar a cercar suport a les sorres de la platja primitiva. En llur construcció fou necessari recórrer a l'aire comprimit per a l'expulsió de l'aigua, i a la dinamita per a enderrocar antigues esculleres existents. Per a fer-se càrrec del grau d'estabilitat de l'obra només cal dir que el pes dels fonaments és set vegades més gran que el de la torre.

Les torres batejades amb els noms de Jaume I i de Sant Sebastià han estat concebudes pel senyor Deulofeu, partint de consideracions purament mecàniques i dels serveis projectats per l'Empresa, que són els següents:

A la torre de Jaume I, una plataforma de partida dels ascensors, un restaurant a 45 metres d'alçada amb els corresponents serveis de cuina, rebost, celler, sanitaris, etc. un mirador a 88 metres d'alçada que farà els serveis de Sala d'espera i bar; l'andana d'accés al funicular, a 96 metres, i un mirador final al cim. A la torre de Sant Sebastià una plataforma a 13 metres d'alçada, i una esbargosa plataforma fina a 73 metres d'alçada, on s'instal·laran atraccions de les més modernes, ulleres de llarga vista. Les torres pesen, en conjunt, 1.400 tones.

La cabuda dels ascensors és de 14 persones, el restaurant és apte per a servir fins a 300 coberts i a cim, de les torres (andanes i plataformes) poden romandre-hi fins a 900 persones a cada una.

BOSTON-BARCELONA

(Un oampament a l'Atlàntic)

Un reportatge emocionant explicat pel seu protagonista

Segona edició amb la ruta a seguir

Edicions "LA RAMBLA"

PRIMER VOLUM

FILM & SODA

"Supersuicidó"

Els generals de la Dictadura han refusat tots, d'un a un, la cella número 13 de la Presó de Madrid. Han prestat, res, simplement que no la volien. Aquest refús en els generals de la Dictadura resulta contraproduent, tota vegada que la supersuicidó del número 13 no la van tenir en compte pel setembre de l'any 23.

No us sembla que en compensació faria gràcia i tot d'obligar-los ara a acceptar la cella número 13? Després de tot ja són massa contemplacions i massa fotografies de la senyora del general tal i de la del general qual que van a veure's a la Presó. I si la muller d'algun d'ells té un fill, el marit que s'espera a complir la condemna per conèixer-lo, que quan governaven ells les dones dels seus empresonats també infantaven criatures i no els deixaven pas sortir a veure-les.

"DEMOCRACIA FEMINISTA"

DEMOCRACIA vol dir tractar amb tots els seus germans i fer-los tots iguals a tu.

FEMINISME vol dir despertar l'esperit de la dona civilitment, moralment i intel·lectualment.

FEMINISME democràtic vol dir, doncs, això, procurar per a la dona tots els avantatges que reporta la consciència, la civilitat i la personalitat. Procurar, en una paraula, que la dona tingui criteri, tingui patria i sigui una dona i no una màquina o una femella.

Però això mal s'aconsegueix reinventant-se a jugar al pòker o prenent el te. Mal es pot predicar democràcia.

cia apartant-se de la que va vestida més modesta, o de la que no du capell, o de la que treballa.

No és això. No és això. No és la senyora del regidor fulano. Ni la del diputat suto, ni la del ministre que han de fer Feminisme. El Feminisme és una doctrina sagrada que no pot acceptar snobismes de cap mena. Que facin Feminisme les dones dels diputats i dels ministres quan veritablement ho sentin i en sàpiguen i prou.

Per això a Madrid, m'explicava una amiga l'altre dia, ens hem vist obligades a crear una nova Associació Feminina de Cultura. Una obra de Feminisme tal com ha d'ésser, que atavoreixi les dones humils, les que treballen, les que ho necessiten, en fi. Perquè com volen atavoreix aquests dones apartant-se del seu costat pel motiu de la seva humilitat i la seva ignorància?

Maria Martínez Sierra, Josefa Pons, Matilde Muñoz, i d'altres, precisant les que van fundar el Lyceum Club, són les iniciadores de l'Associació Feminina de Cultura, que en 25 dies ja té 700 associades.

A Barcelona, vaig dir jo a la meua amiga, passa gairebé el mateix que a Madrid. Que es fa Feminisme per snob, i com que també hi ha molta feina a fer i aquesta feina és necessària, actualment més que mai, caldrà que prenguem el vostre admirable exemple i ens disposem a treballar prescindint en absolut de tota mena d'obstacles.

ROSA MARIA ARQUIMBAU

Supressió de les "capeas"

Per tal que l'obra iniciada pel Govern de la República trobi la deguda consolidació en el temps a venir, és menester que renovi fins a les seves entranyes l'ànima popular, educant-la en un esperit modern i polític de tots aquells prejudicis d'antic règim amb que s'ha vist rodejada durant segles i que l'han apartat del sentir dels pobles més civilitzats, fent-la impermeable als bàsters de perfeccionament i progrés que tothora s'han anat sentint als millors pobles d'Europa.

D'ací la profitosa tasca que amb tanta atenció és seguida per tots els ciutadans de la República i fins pels més selectes de les nacions veïnes i que ve realitzant l'actual Govern, valent-se principalment dels Ministres de la Guerra i Instrucció Pública i també dels de Justícia i Governació, que a no trigar gaire donaran profitosos resultats, encoratjant les consciències més despertes de la nació i donant una nova espiritualitat, escient a la jove República que tots anhelem.

Dins d'aquesta obra de conjunt, ens pla referir-nos a una recent Orde donada per En Miquel Maura, que produirà com a resultat pràctic la supressió a tot el país de les tràgiques "capeas" i d'aquelles altres corregudes de braus que se celebraven per les festes majors en pobles apartats, amb un circ improvisat de taules i travessers de ferro, amb greu risc de la vida d'espectadors i torcedors i sempre en perjudici del bon nom, cultura i noblesa de sentiments de la població.

En mèrits de l'esmentada disposició, només podran celebrar-se corregudes de braus en circs construïts de pedra d'una manera permanent i de mesures i condicions reglamentàries, prevenint-se que en cas d'autoritzar-se per algun alcalde aquelles espectacles en llocs que no reuneixin les expressades condicions, hauran d'ésser destruïts pel Governador, sense perjudici de donar coneixement al Ministeri Fiscal dels fets o morts que en tot cas haguessin ocorregut, per tal que els Tribunals de Justícia exigeixin les responsabilitats conseqüents.

No dubtem que, igual com nosaltres hem celebrat aquesta disposició, en sentiran goig tots aquells que avorixen les curses de braus per

cruels i inhumanes, ja que és innegable que en l'afició de les petites poblacions, provocada per les saginats "capeas", hi ha hagut la base principal per fer creure que aquells espectacles obrien a un sentit popular, quan només són comprensibles en la perversió del gust i dels sentiments que sofrien els homes embutxats pels vicis de les grans ciutats.

A Catalunya, afortunadament, sempre hem reconegut que era una cosa exòtica aquell espectacle, i per això, si bé és acceptable el mateix, avui per avui, en la nostra cosmopolita capital, és, en canvi, inadmissible en les altres ciutats, encara que sigui amb l'aditament de tractar-se d'un número de festa major, per tal de fer-les viables. Mercès a l'encertada Orde del Ministre de la Governació de la República, des d'ara ja no presenciarem més aquell espectacle a les nostres ciutats comarcals, que tan d'interès tenien a donar-nos —encara que només fos un cop a l'any— llurs elements monàrquics, portats del mesquí criteri que així aconseguïen fer arrelar, llur mal entès patriotisme.

La República ha de seguir per aquest camí civilitzador de les multituds, desint les protestes que el seu pas segur vagi originant de les anomenades forces vives, que no són més que bastards interessos del caciquisme rural en què es recolza la monarquia i que no tenien altra base que la incultura i el foment de les baixes passions del poble. Cal anar educant paulatinament però amb intensitat aquest poble, que així serà cada dia més conscient dels seus drets i deures, perfeccionant la nostra democràcia que farà ciutadans, indomables defensors del nou règim davant qualsevol dictadura.

RAFAEL CARDONA

Noranta set quilos que opinen

(Il·lustracions de Bas-Bofill)

Uns ulls iguals, volats de bosses de carn, de mirada inexpressiva, bovina; una papada de greix que deforma el coll i vessa damunt del pit uberrim, monstruós; un nas minúscul, gairebé colgat per les galtes vermellencs, herpètiques i enormes; uns llavis, poc, tenyits de ros, d'un ros que esdevé verd i acríba de fer caricaturesca la figura; uns braços que semblen cuixes; unes cuixes que no tenen comparança possible; i un ventre dels que no se'n veuen cada

dia, un ventre que penja per tot arreu; unes cames deformades, com les d'un atacat d'elefantisme.

Tot això, damunt d'una cadira —amb greu perill per a la cadira—, i cobert amb una bata de cretona llamplant.

Tot això, noranta quilos.

Tot això, una dona. No, una dona, no: una senyora. Ella s'enfada si hom no li diu senyora.

En entrar a la casa i veure-la, hom sent un xic d'estranyesa i una certa alarma. No és fàcil d'acostumar-se a la idea que aquesta dona sigui un animal domèstic. Més que en un pis, fóra lógic veure-la a la jungla o a la gàbia de qualsevol parc zoològic.

Aquesta dona, a pesar del greix, o a causa del greix, precisament, té un gènit: un caràcter inaguantable, atrabil·lor, odiós. Quan s'enfada, crida. Crida amb una veu histèrica, atiplada, plena d'esquerdes i rogalis, completament ridícula. Aquesta dona fa la vida impossible als que la volten: el marit, que té un càrrec a l'Ajuntament o a la Generalitat; que sense cap mena de consideració blasma i desacredita l'Ajuntament o la Generalitat; tres filles anèmiques i cursis; i una minyona més anèmica encara

que les filles. Però no tan cursi, val a dir-ho.

Aquesta dona no té cap mena de criteri, cap mena d'intel·ligència. Però també opina, també es creu amb dret a opinar: d'una manera inoportuna, ententent-ho tot al revés, que és pitjor que no entendre-ho.

Aquesta dona, naturalment, també opina en qüestions polítiques. I, arruïant el nas amb una ganxota característica, com si una pudorosa poc agradable ferís el seu oïda, diu que això de la República... i això de Catalunya... i això de Madrid!

Aquests noranta set quilos de greix que es creuen amb dret d'opinar no llegeixen els diaris catalans. Els diaris catalans, com Catalunya, com la República, com Madrid, li semblen cosa ordinària. Aquests noranta set quilos de greix llegeixen "La Vanguardia", el diari atacat de necrofília, i els diumenges —"A B C", el diari amic del rei cretí.

Aquests noranta set quilos de greix —i d'estupidesa— han declarat la guerra al nostre estimat Francesc Macià. Jo escric aquest article precisament

perquè Macià sapiga amb qui se les deu i estigui alerta.

Aquests noranta set quilos de greix enyoren la monarquia, la pompa carnicla —i caral— de la monarquia. Aquests noranta set quilos de greix passen els dies parlant que 99a totes les coses van malament. Van tan malament perquè no hi ha monarquia, perquè no hi ha "rey caballero" ni prínceps hereditaris, ni Primo, ni Martínez Anido, ni Berenguer... Van tan malament perquè hi ha la República, perquè sembla que Catalunya podrà respirar, perquè hi ha l'Estatut —si no l'aproven pitjor per a ells—.

sobretot, van malament perquè hi ha Macià.

Macià, segons aquests noranta set quilos de greix, és massa amic dels obrers. I els obrers són els revolucionaris, els que sempre criden, els que sempre es queixen, els que sempre demanen, els que amb llurs crits fan por a la gent tranquil·la i assenyada de "pau, pau i repau" i tortell el diu-menge.

Així, per aquestes raons, els noranta set quilos de greix dels obrers i dels revolucionaris —i això de la culpa de tots els mals que han caigut damunt nostre.

Té la culpa de les vagues, d'aquestes vagues terribles amb trets, policies i batalles campals; té la culpa que Maura s'hagi enfadat amb Catalunya —no s'hi enfadaven pas mai quan mavena Cambó!—, perquè, veritablement, no fem bonat; té la culpa que s'hagi apujat l'oli, les patates, el formatge d'Holanda.

—Per culpa de Macià no es pot anar a la plaça— sospiren els noranta set quilos de greix: un respir que sembla una tramuntana.

Macià! Macià! Sense ell no s'apujarien les patates, ni l'oli, ni res, ni els tramvies i autobusos; la policia pegaria més fort i els obrers no serien tan exigents; els bancs no es declararien en fallida; les cases de comerç no farien suspensió de pagaments; la gent aniria més al teatre; seguirien parlant en castellà, que és un idioma més fi.

Com aquests noranta set hi ha d'altres quilos de greix escampats per Catalunya que, per benèvolència, per incultura, creuen que de tot fins de que no hagi plogut en tot l'estiu —en té la culpa En Francesc Macià, aquest home bo i honrat com cap altre.

LUIS CAPDEVILA

Per la pau i revolució socials

Hem sofert una vaga general abans. I ja es parla d'una altra.

La primera va tenir, com a pretext "pour la galérie", la resistència del governador civil envers la llibertat immediata dels presos governatius.

La segona pot recolzar en la pretesa aplicació de la llei de fugues i en l'empresonament i condemna de certs militants faistes.

Motius sentimentals. Però aparents.

Les causes reals són més profundes i tràgiques.

Una, i potser la fonamental, és la convicció que de llur feblesa tenen els més "revolucionaris" dels extremistes. Més que ningú, ells poden parlar dels gegants de peus de fang. Ells saben que un període llarg de pau social els inutilitzaria. Ells saben que sols poden viure, predominar i "manar" perllongant la intranquil·litat, la clandestinitat, la irresponsabilitat característiques del règim borbònic i de repressió sistemàtica. I per això s'entesten a crear una atmosfera de violència, de reaccions ofensives dels poders públics.

L'altra causa, més circumstancial, és la guerra de capelleta, la lluita de predomini que sostenen dos grups avui enemics, ahir amics: la F. A. I. i els 30 que encara mantenen una precària hegemonia en la direcció i confecció de "Solidaridad Obrera". D'aquesta lluita, la pri-

mera fegonada va ésser la vaga general.

Evidentment, aquesta psicologia de violència permanent, d'irresponsabilitat i de clandestinitat correspon a una de semblant en l'extrem oposat del complex social. És l'extrem psicològic feixista, sometenista, que cerca en la violència el que la violència no ha donat i mai no pot donar.

Però entre els dos extrems, els que fins ara han monopolitzat l'acció pública i secreta, hi som nosaltres, hi ha la col·lectivitat, és a dir, la quasi totalitat dels ciutadans. I és hora de dir i de fer el que calgui per guarir mals heretats i establir-nos recalcades extremadament perilloses.

I hem de dir que cal combatre i anihilar els anarco-sindicalistes de dreta i esquerra. Als patrons anarco-sindicalistes que cerquen freturosos l'oportunitat de riure's de la llei. Als "revolucionaris" anarco-sindicalistes que no reconeixen cap llei, que prediquen l'acció directa i que no se'n cansen encara que totes llurs "accions directes" acabin al despatx del governador civil.

I hem de fer la llei.

No la llei de repressió. No la llei d'excepció que volia Maura i que Macià va refusar.

Sinó la llei sindical que reglamentaria la democràcia sindical.

Una llei d'excepció apaivagaria momentàniament els feixistes. Però ensems els oferiríem amb ella l'element de millor respirar, la substància vital de supervivència. Exemple: Martínez Anido. Exemple: Primo de Rivera. D'aquests exemples en patim les conseqüències, puix que a un període d'irresponsabilitat governamental, de clandestinitat governamental, en segueix, sempre, un altre d'anarco-sindicalista, comunista-llibertari, o com vulguem dir-ho: el nom no fa la cosa.

Una llei normal, de legislació clara i humana, que pretengui no ofegar reivindicacions justes, drets inalienables, sinó canalitzar la lluita de classes, democràticament, a la gent canvi, la fi immediata d'això que a casa nostra se'n diu anarquisme i sometenisme.

Amb la llei que reglamentés la democràcia sindical, que fes possible i necessària la intervenció de la massa obrera en la discussió dels temes sindicals, en l'el·lecció dels òrgans directius, en l'el·lecció dels Comités, que desvetllés el sentit de responsabilitat i de continuïtat històrica en la classe treballadora. L'extremisme verbalista i històric cauria en el buit, i al poder públic no caldria simbolitzar-lo en el màuser i en el tricorni cavernari.

Es segur que aquest punt de vista serà fortament combatut. Per a uns serà "reformisme" social-patriota, "adormidera". Per a altres serà massa contemplatiu, de visió llunyana massa perillosa. Els éssers vius, i més intensament els paràsites, esgrimixen ferotgement llurs armes ofensives i defensives quan l'instint de conservació, molt sensible, els adverteix de la imminència d'un perill mortal. Que es defensin i morin, doncs.

Però no tenim, a Catalunya, possibilitat d'opció. Volent-ho o no, hem d'ésser evolucionistes. La revolució social, la dictadura del proletariat, la socialització de Catalunya, i no parlem del faisme, són luxes que no resistiria la nostra migra unilateral economia.

No volem ésser hongaritzats, que un Bela-Kun indígena o murcià ens deixi en mans d'un almirall Horthy. Ni anarquisme o anarco-sindicalisme o comunisme llibertari o faisme, ni sometenisme...

JOAN COMORERA

Tolerancia

Per qualsevol europeu, despassionat en qüestions religioses, que contemplés el panorama que ofereix la península en aquests moments de discussió de les noves lleis de l'Estat que hauran de regular la maternitat, pot creure en la indubtable existència d'una terquedat reaccionària, d'un misticisme fanàtic que exclou el sentit comú i l'oposició lleial i comprensiva.

Els debats de la nova tessitura religiosa ja no es troben reduïts al Congrés espanyol; dels escons parlamentaris han passat a les taules familiars, i si no existeix un esperit francament en revolta, és perquè els troglodites i els cavernaris es troben en infima minoria i subjectes al control més sever dels ulls dels homes liberals del país. És l'aparència de defensar una fe que ningú no vol ofuscar ni reduir, i en tot cas, el que quedaria desmollat fora la pompa vana, l'exhibicionisme cridaner, l'absolutisme desenfrenat produït

de l'aliança entre la monarquia intransigentment catòlica, apostòlica i romana i els dignataris de la Roma pontifícia, excidint-se en llurs funcions per una falsa i tanmateix absurda conveniència política.

La modalitat més difícil de la qüestió religiosa no es troba exposada en el Parlament espanyol, al qual ha donat un aire metafísic i de finor intel·ligent entremig de poc agradables intervencions, sinó en la vulgar i casolana disquisició amb què se la interpreta en els àmbits domèstics. Vist de prop i en la seva forma simplista, podem creure que, dilatant més la zona de raonament, del que es tracta és de la divergència que existeix entre l'instint i la consciència, entre la superstició i la fe. Aquests corrents, oposats, però força han de donar per resultat l'existència d'un sector que es creu perseguit en les seves intimes creences.

I no és pas aquesta la finalitat

CINEMA

La importància del cinema documental

El cinema parlat ha fet els seus primers passos pel món en una època plurièrica d'esdeveniments. Els països on aquesta modalitat artística s'hagi desenvolupat sense obstacles i on hagi trobat l'ajut necessari, tindran el millor llibre de la història d'aquesta època en els múltiples quadres de la pel·lícula. Cap historiador pot arribar a somniar que les seves obres siguin font d'informació comparable a la que representa el cinema, puix que mentre ell ha de regir-se per dades i documents gairebé sempre incomplets, el cinema donarà la informació viva i realíssima, puix que serà el reflex fidelíssim de fets i paraules.

L'esdevenidor tindrà, en el cinema, el seu més fidel informador retrospectiu, ja que nosaltres mateixos podem jutjar la veritat històrica d'alguns fets passats si tenim en compte el que podran ésser les informacions històriques basades en diaris de l'època actual; qui es refiï de la informació d'uns diaris com "A B C" i "La Vanguardia" no solament errarà ell, sinó que informaran erròniament i amb falsa versió de conceptes, paraules i fets, als que els llegeixin.

Tots els països haurien de protegir la seva indústria cinematogràfica, si més no, per l'interès d'ésser sincers davant les generacions futures.

Caldria que els Governos tinguessin en compte les qualitats de sinceritat i veritat que reportaria a la història del país, el cinema parlat i, entre tots els Governos, el nostre hauria d'ésser el que més sentís el desig de perpetuar l'època actual, i fes tot el que fos humanament possible per a revifar l'esmoreïda indústria cinematogràfica peninsular.

Culturalment, històricament i estèticament, el cinema parlat pot ésser el més interessant del món. Si nosaltres

tres lingüístic el nostre 15 d'abril en film sonor, si la nostra història pogués ésser transferida als nostres descendents vívida i brillantment, sense faltes i malevolentes interpretacions, seriem més compresos i admirats.

Nosaltres sempre, des dels primers intents de sonorització, hem parlat de les probabilitats informatives d'aquesta modalitat, donant més importància, avui, per avui, al seu valor del punt de vista cultural i històric que com a mitjà d'expressió artística.

Cal que per la perfecta difusió de la nostra història, el Govern protegi i la indústria cinematogràfica nacional.

Nosaltres podríem trobar, ultra el plaer de constatar el prestigi de la nostra parla, la satisfacció de contemplar com i quan simplement hem rebut la nostra personalitat i obtingut la reivindicació de la terra estirada, i també ensenyar quin no era l'oprobri de l'opressió, que tan sols tornant a ésser nosaltres mateixos ens sentim lliures.

El cinema necessita a Espanya, actualment, major protecció que les arts i les lletres, puix que és ambdues coses en la seva nova forma d'expressió, i en donar-li protecció es col·locarien en una actitud sincera i noble davant la història, demostrant que la integritat dels homes que avui regixen el país no té por d'ésser jutjada pels futurs ciutadans, puix que obra sincerament i noblement.

Amb això tan sols l'Espanya nova es col·locaria en un nivell de sinceritat elevadíssima davant la història, en comparació dels antics Governos fets per treballar a les fosques, en munts de brutícia i enganyant amb posats hipòcrites, la història del país.

P. VENTURA i VIRGILI

Una comèdia que us proporcionarà un dels moments més agradables de la vostra vida.

Esposa a medias

per EDMUND LOWE
LEILA HYAMS
FOX
Or de llei de la pantalla

essencial que se cerca en voler assegurar definitivament la llibertat de cultes i la de la consciència. El veritable aspecte religiós de la qüestió queda ofuscada per una mena d'ascendència medieval, amb un regust dialèctic de catacumba, que posa en entredit la pacífica, fervorosa, cristiana humilitat de l'Església, societat perfecta perquè es regixi en l'amor, perjudicada per les violències, sinó de fets, de llenguatge, amb què es combat la simple i justificada separació de l'Església i de l'Estat. Mesura administrativa i no element de discòrdies religioses-morals.

En això és vol veure una persecució de la fe, la intrusió fraudulenta d'un laïcisme que portaria, sota la inspiració furiosa dels heterodoxos, un estat de morbosa exaltació anticristiana, o "espiritista", per a dir-ho segons expressions terriblement domèstiques, quan en realitat, i per conveniències que haurien d'estimar els propis administradors de l'Església, és per una rigorosa, disciplinada, càlida virtut moral amb la qual els catòlics de fe provada —la fe existeix o no existeix, no admet matisos—, arribarien a l'extrem de saber quin és el catòlic autèntic i el de conveniència, qui practica amb devoció i qui amb estudiada hipocresia. La diferència no es trobaria en els graus de religiositat més o menys intensos, perquè de religiositat tothom n'és, ja que l'individu per èsceptic que sigui, té un punt vulnerable en la pròpia consciència que fa de suport en la seva moral i que és la tolerància.

Ésser tolerant i respectuós és un dels millors principis de la religió de l'home, perquè sense la rigida, infructuosa diferència que col·loca l'individu entre les dues limitades branques de l'arbre del Bé i del Mal, avui no hi pot haver altre principi més bell i més noble que ésser tolerant. I la virulència desplegada dels fanàtics que criden i gesticleuen per temor a la influència iconoclasta que es pugui derivar del principi de llibertat de cultes que pretén posar en pràctica els articles de la Constitució, és producte exclusivament d'una manera absoluta de tolerància.

J. PUIG i PUJOL

Monocle de color de rosa.
Dies de grisalla i d'horitzó tenebrós. Dies de pessimisme.
Hom fa l'ullet a la vida amb l'ull dret, i davant l'ull esquerre —l'ull de les fàciles— s'obre la vida de color de rosa.
Procediment Campoamor. Patent 12.344.
CARLES SINDREU PONG
1931.

Majestic Hotel

I RESTAURANT
Coberts a prou fix i a la carta
Orquestra - Salons especials
Bodes, banquets i festes
oberts des de 20 ptes.
tot comprés

OBRES ESCOLARS EN CATALAN

La casa editorial Dalmau Carles Pla, S. A., ofereix als mestres de Catalunya les obres següents:

BON COMPANYY, primer llibre, edició a tot color, 17 ptes. dotzena.

BON COMPANYY, primer llibre, edició econòmica, 11 ptes. dotzena.

LLIBRE DELS INFANTS, segon llibre, 10 ptes. dotzena.

LLIBRE DE COSES, tercer llibre, 15 ptes. dotzena.

LA TERRA CATALANA, quart llibre, 25 ptes. dotzena.

APLEC, Montañas en vers i prosa, 20 ptes. dotzena.

TRIA, Selecció d'obres de Joan Maragall, 10 ptes. dotzena.

GARCIA, Antologia catalana, 20 ptes. dotzena.

ENCICLOPEDIA ESCOLAR CATALANA, Gran elemental, 33 ptes. dotzena.

GRAMÀTICA, LLENGUATGE I EDUCACIÓ, 13 ptes. dotzena.

ARITMÈTICA, GEOMETRIA I CIÈNCIES, 13 ptes. dotzena.

HISTÒRIA I GEOGRAFIA, 13 ptes. dotzena.

RESUM D'ORTOGRAFIA, 11 ptes. dotzena.

EL MEU CASTIPAS, Col·lecció de 4 quaderns, lletra vertical nord-americana, 12 ptes. el centenar.

DEMANA LES A TOTES LES LLIBRERIES DE CATALUNYA

EL JOIER DE MODA

RAMBLA DEL CENTRE 33
PASSADGE BACARDI 2